СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 87. Джерзі Сіти, Н. Дж., четвер, 15-го квітня, 1937. VOL. XLV. No. 87. Jersey City, N. J., Thursday, April 15, 1937. THREE CENTS

РУЗВЕЛТ УСЕ ЩЕ ЗА РЕФОРМУ СУДУ

ВАШИНГТОН. — Не зважаючи на те, що найвищий суд признав конституційним закон Вагнера про робітничі відносини, президент Рузвелт дав своїм прихильникам до зрозуміння, що він уважає свій проєкт реформи федерального суду все ще за конечно потрібний, і приказав їм добиватись його ухвалення. Він каже, що рішення найвищого суду ще не забезпечує закону Вагнера перед можливістю признання його неконституційним в інших точках.

Ґазетярі кажуть, що президент проявляє багато більше компромісовости та що він евентуально погодиться на певні поважні модифікації свого первісного пляну.

Тимчасом Джеймс Фарлі, предсідник краєвого комітету Демократичної Партії, заявив підчас своєї промови на так званім бенкеті Дня Джеферсона в Філядельфії, що рішення найвищого суду в справі конституційности закону Вагнера не зміняє первісних плянів президента та що Демократична Партія йде далі за ухвалення Рузвелтового пляну реформи федерального судівництва. Фарлі додав, що прихильники цього пляну мають досить голосів таку реформу переперти та що опозиція дуже слаба. Він критикував довго слідство судейського комітету сенату над цим проєктом, називаючи його обструкцією.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЗА СТАБІЛІЗАЦІЮ ПРОМИСЛУ.

ВАШИНГТОН. — На заклик департаменту праці відбудеться в наступний вівторок конференція представників федерального уряду, промислу й робітничих юній для обговорення засобів усталення промислового руху в краю. Між запрошеними учасниками є Ґрін, предсідник Федерації Праці, та Луис, предсідник Комітету для Промислової Організації. Краєва Рада Робітничих Відносин каже, що вона вже дістала заяви від багатьох підприємств, що вони готові поступати згідно з законом Вагнера, котрий найвищий суд Злучених Держав щойно признав конституційним.

ГЕПБЕРН ОРГАНІЗУЄ ЩЕ БІЛЬШЕ ПОЛІЦІЇ НА СТРАЙК.

ТОРОНТО. — Премієр Онтарія Гепберн зорганізував додатковий відділ поліції з 200 констаблів для служби в Ошаві, де ведеться страйк автомобільних робітників проти Генеральної Моторової Корпорації. Крім цього Гепберн попросив домініяльний уряд Канади дати йому допомогу на випадок потреби. В своїм заклику премієр говорить про „червону небезпеку".

РОБІТНИЧА ЮНІЯ ПОКИДАЄ ФЕДЕРАЦІЮ ПРАЦІ.

ПИТСБУРҐ (Па.). — Конвенція алюмінієвих робітників, що має коло 12,000 членів, зірвала звязки з Американською Федерацією Праці й приступила до Комітету для Промислової Організації.

Конвенція проголосила кампанію за юнiонізацію всього промислу. Делеґати на конвенцію критикували способи організації робітників за засадою фахів, якої держиться Американська Федерація Праці, бо вона викликує заколот.

ЗА СПІЛЬНУ АКЦІЮ ЦЕРКВИ І ЮНІЙ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ.

НЮ ЙОРК. — У галі Гіподрому відбулося віче так званого Американського Союзу проди Комунізму. На віче зявилося коло 4,000 осіб, виповняючи салю на дві третині. Промовляв Алфред Смит, колишній кандидат Демократичної Партії на уряд президента Злучених Держав, а потім противник Рузвелта при останніх виборах; о. Едвард Керен, основник Союзу; та Метю Вол, заступник предсідника Американської Федерації Праці.

Бесідники говорили про потребу зеднання сил церкви й робітничих юній для боротьби проти комунізму.

ФОРД ЗМІНЯЄ СТАНОВИЩЕ.

ДІТРОЙТ. — Вернувшися зо своєї літньої палати в Джорджії та дізнавшися про рішення найвищого суду в користь закону Вагнера, Генрі Форд відразу змінив своє становище в справі організації робітників. Він каже, що робітникам у його фабриках вільно приступати до такої юнії, якої вони хочуть. Але, каже він, я певно не приступив би до ніякої юнії, бо хто приступає до юнії, той тратить свободу й мусить комусь платити вкладки.

ПРОТИ СПІШНОГО ПОДРУЖЖЯ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Стейтова леґіслятура ухвалила проєкт закону Джейни Тод проти поспішних подруж. На основі цього закону між вибранням дозволу на подружжя й самим заключенням подружжя має пройти принаймні 72 години часу.

ЯПОНІЯ ПЕРЕПРОШУЄ ЗА ВИПАДОК У КІЛЮНҐУ.

Щойно тепер, себто близько по році, Японія висловила офіційне перепрошення на адресу Англії за випадок, що стався в Кілюнґу, на японському острові Формоза, в якому японська поліція побила трьох британських моряків і образила одного офіцира. Проволоку японський уряд виправдував „докладними доходженями", одначе більш правдоподібне, що проволока мала політичний підклад. Перепросини, в яких сказано, що японські власти дістали гострі інструкції, щоби подібні випадки не повторялись, викликали в Англії добре враження.

ВІДСИДЖУВАВ КАРУ В ВЯЗНИЦІ ЗА ДРУГОГО.

На постерунок поліції в Рембертові під Варшавою зголосився Олександер Овсянко, засуджений адміністраційно на три дні арешту. Він заявив, що бажає відсидіти кару. Овсянка замкнули в келії. Тимчасом один з поліцаїв, що сповнював службу в арешті, ствердив, що сидить не Овсянко, а якийсь Юзеф Павлік. Виявилося, що справжній Овсянко не хотів сидіти в арешті, отже винайняв безробітнього Павліка, що зголосився за 5 злотих відтерпіти за нього триденний арешт. Тепер обох арештували.

ПАЛЯТЬ КАВУ.

У бразилійській провінції Сан Паольо палять продуценти днями і ночами величезні запаси кави, якої не хотять пускати в продаж, щоб не обнижувати ціни. В одній добі нищать по 100 тисяч мішків кави. Бразилія має надію, що до кількох місяців позбудеться цілого надміру запасу кави.

БУВШИЙ ПОСОЛ ЗАСУДЖЕНИЙ ЗА КРАДІЖ.

В Тарнові відбувся судовий процес проти поштового контрольора і бувшого соймового посла Ігната Старжика. Його потягнули до судової відповідальности за викрадання грашей з листів, які приходили з Америки до кревних і знайомих. Крім того Старжик відповідав за девізові проступки. Свідки потвердили вину обвинуваченого, якого й засуджено на чотири роки вязниці і втрату громадянських прав впродовж 6 літ.

ПЕРЕД ВІНЧАННЯМ УТІК З ГРІШМИ.

В одного варшавського рабіна мало відбутися вінчання Шмуля Вернера з Сурою К., донькою заможнього купця. Коли наречені з гістьми знайшлися в мешканні рабіна, пан молодий заявив, що доки не дістане половини умовленого віна, не приступить до вінчання. Тоді родичі нареченої дали йому 8,000 зл. Пан молодий заявив з радісним обличчям, що тепер уже ніщо не стоїть на перешкоді. Але за хвилину він сказав, що мусить вийти. Чекали на нього терпеливо і врешті показалося, що він утік з грішми другими дверима. Окрадений тесть передав справу прокуратурі.

ГРАБУНКОВИЙ НАПАД ДИТИНИ НА МАТІР.

Домініко Санджорджіо, 14-літній син італійського іміґранта в Ню Йорку, зажадав від матери 10 центів на фільмовий театр. Як мати не дала, він добув револьвер і загрозив, що її застрілить. Його дві сестри вибігли з криком на вулицю шукати поліцая, а його 22-літній брат кинувся до хлопця й притиснув його до себе так, що цей не міг до нікого стріляти. Покликаний сестрами поліцай заарештував хлопця й повів на стацію поліції, де він признався, що без відома родини купив собі револьвер на свято Четвертого Липня.

Д'АННУНЦІО МАЄ НАМІР ПОМЕРТИ НЕПРИРОДНОЮ СМЕРТЮ.

У Римі сензацією дня є лист, що його переслав д'Аннунціо, найславніший сучасний італійський письменник, на руки ґенерального секретаря партії фашистів. У цьому листі д'Аннунціо пише: „Погорджую смертю між двома простиралами і маю намір випробувати на собі свій власний винахід, що мене від такої нужденної смерти охоронить". У Римі гадають, що д'Аннунціо, який зачав уже восьмий хрестик, має намір поповнити самогубство, як тільки відчує, що наближається смерть. У тій цілі він зануриться в ванні, повній винайденої ним субстанції. Ця субстанція викличе негайну смерть депата й щонайвище до 5 хвилин розложить його тіло. — Можливо, що це тільки фантазія старого д'Аннунція!

100 МІСТ У ПОЛЬЩІ ЗАМИКАЮТЬ БУДЖЕТ ПОВАЖНИМ ДЕФІЦИТОМ.

У звязку з замкненням буджетових рахунків самоуправ виявилося, що 100 міст у Польщі замикають свій буджет поважним дефіцитом. Усі самоуправи в Польщі минулого року видали коло 100 міліонів злотих на інвестиції, в тому 75 міліонів з Фонду Праці, а решту з власних доходів. Цього року треба числитися з досить поважним зменшенням кредитів Фонду Праці і тому нема надії на більші інвестиційні роботи.

ГРАБУНКОВИЙ НАПАД.

В селі Княжівське, пов. Долина, три озброєні грабіжники добулися в ночі до мешкання Мих. Пасічника і зажадали, щоб видав усі гроші. У застрашеного Пасічника забрали 150 зл. і втекли в напрямі гостинця Рожнітів—Перегінсько. Зустрівши по дорозі солтиса гр. Тирова, осліпили його ліхтарками і стріляли з кріса, не цілячи. По дорозі підпалили також будинки Сендера Нусбавма. Ссправою занялася поліція.

ЩЕ ОДИН СТОЛІТНІЙ, АЛЕ ЖИВИЙ І ЗДОРОВИЙ.

105-літній поліщук Гриць Каранда взяв участь у весіллю свого правнука в Карандовичах. Каранда здорово держиться!

ПОМЕР НАЙБІЛЬШИЙ МАДЯРСЬКИЙ МУЗИК.

Дня 12-го березня ц. р. помер у Будапешті нагло в 80-му році життя один з найславніших віртуозів світу, скрипак Евген Губай, найбільший сучасний композитор і музик мадярів.

В 1886-му р. він став професором, опісля директором мадярської музичної консерваторії в Будапешті, де виховав багато скрипаків, що стали славні в Европі. Залишив він 150 творів, основаних головно на мадярських народніх мотивах, та 8 опер, з яких одну — „Гарфник з Кремони" — грали на понад 100 оперових сценах цілого світу. Останнім твором Губая була симфонічна поема „Анна Кареніна".

ДАВАЙ ДОБРУ НОТУ, АБО КУЛЯ В ЛОБ!

„Ізвестія" повідомляють, що в селі Загідово, калінінської округи, учень 7-мої кляси, Аґеєнко, застрілив на очах своїх товаришів учительку московської мови, Пешохонову, за те, що вона залишила його на другий рік у тій самійклясі. „Ізвестія" пояснюють, що виховна праця школи, як і організація були зовсім занедбані, що довело до таких фатальних вислідів. Ведуть слідство в справі вбивства.

НАЧАЛЬНИК ВЯЗНИЦІ БРАВ ВІД ВЯЗНІВ ГРОШІ.

Окружний суд у Влоцлавку розглядав справу бувшого начальника вязниці в Липні, Кирила Дембінського, що позичив собі від одного із вязнів усі його ощадности в сумі 238 зл., вкладаючи до актів вексель зі своїм підписом. Вязень, перенесений до вязниці у Влоцлавку, почав домагатися звороту своїх грошей, але Дембінський збув його нічим. Суд засудив його на рік вязниці і 4 роки позбавлення прав.

РАЗ ЖЕБРАК, РАЗ ЖЕБРАЧКА.

В часі поліційної облави у Варшаві придержали професійного жебрака Мошка Тильбора. Коли завели його до купелі, зробили незвичайне відкриття, яке завдало поліційній владі клопоту. Не знали, чи завести його до мужеського чи жіночого відділу. Дальше ствердили, що Тильбор чи Тильборова вів подвійне життя. Одного дня жебрав як мужчина, другого як жінка. Лікарська комісія рішить, до якого полу його зарахувати.

БАНДИТСЬКИЙ НАПАД НА МОЛОЧАРЯ.

Дня 11. березня ц. р. вечором напали бандити коло села Жовтанець на молочаря Маслосоюзу Федя Вихопна, що вертався з Ременова до присілка Вихопні з виплатою. Чотири бандити били його сокирою по голові і ножем у плечі, але сполошені кимось утекли, не зрабувавши нічого. Тепер молочар приходить поволі до здоровля. Взагалі в Жовтанцях і околиці люди є стероризовані бандитами, ночами не сплять і пильнують свого дорібку, а всетаки майже що дня бувають вломи, грабунки і побої.

НОВИЙ ЗАГОВІР ПРОТИ СТАЛІНА

МОСКВА. — З Москви повідомляють, що 20 березня ц. р. ҐПУ натрапило на сліди широко розгалуженого заговору офіцирів ленінґрадської та київської округи проти Сталіна, Кагановича і Єжова. Переведено численні арештування. Виявилося, що в заговір є замішані теж офіцири чорноморської та балтійської фльоти. Дня 24 березня відбулася в Москві велика нарада офіцирів ґенерального штабу, в якій крім Ворошилова і Єгорова взяли теж участь командант білоруської воєнної округи Убаревич, командант київської воєнної округи Якір та командант ленінґрадської воєнної округи Корк. Підчас нарад дебатовано головно над політичними настроями армії. Ворошилів і Єгоров дуже гостро критикували Корка за те, що він допустив до зорґанізування заговору, та за те, що серед молодших віком офіцирів поширилися настрої, прихильні для троцькізму.

„ПРАВДА" ПРОТИ „КРАСНОЇ ЗВЕЗДИ".

МОСКВА. — Загальну увагу звернула в Москві стаття, поміщена в „Правді", яка в дуже гострій формі критикує військовий часопис „Красную Звезду". „Правда" пише, що це впрост важко подумати, щоб „Красная Звезда" не помістила ні слова згадки про паризьку комуну в день її роковин, що припадали 18 березня. Всі інші совєтські часописи, пише „Правда", помістили широкі згадки про це. „Правда" підозріває, що редактори „Красної Звезди" зробили це навмисно. Покищо „Красная Звезда" не відповіла на це нічого. Загально сподіваються, що це тільки початок розколу. Беручи під увагу факт, що в Совєтах вся преса є під гострою контролею уряду, сварка між обома часописами фактично означає сварку між політичними властями і військовими.

ПОЛЬСЬКІ БЕЗРОБІТНІ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ.

ВАРШАВА. — Польський часопис „Ґонєц Варшавскі" пише: „Центральні власти Фонду Праці виделеґували до Заверця інспектора Ґорчицу, який має зорґанізувати акцію переселення безробітних робітників і ремісників на східні креси. Тепер акція переселення безробітних із Заверця входить на реальний шлях. Цими днями покинули Заверець кількадесять безробітних і відїхали до Берестя над Бугом. За кілька днів ці робітники могтимуть спровадити до Берестя свої родини. Як нас інформують, плянується висилку з Заверця на східні креси 1,000 осіб".

БОЛДВИН ЗА КОРОТШІ ГОДИНИ ПРАЦІ.

ЛОНДОН. — Анґлійському премієрові Болдвинові, який незабаром уступить з політичного життя, анґлійські промисловці справили приняття. На ньому Болдвин виголосив промову, в якій сказав, що обовязком промисловців є повести економічне життя нації в той спосіб, щоб за всяку ціну вкоротити для робітника години праці, не зменшаючи очевидно його заплати. Що це можна зробити, Болдвин нагадував часи зперед 50 літ, коли то він перший раз станув до активної праці в промислі; тоді робітники працювали і по 72 години на тиждень. Тепер працюють 44 до 48. Та, беручи під увагу розвій техніки, то й це забагато. Працюючи напружено вісім годин на день, робітник дуже часто стає нервовою руїною й через те робиться непридатним, а навіть шкідливим горожанином. Нервовість людей, що повстає внаслідок перепрацювання, є нині головнішим питанням ніж навіть питання заплати, говорив Болдвин.

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

МАДРИД. — В університетській дільниці продовжалися завзяті бої, але, як признає сам штаб червоних, без більших успіхів. Революціонери оборонялися незвичайно хоробро.

САЛЯМАНКА. — Революційні офіцири заявили, що офензива червоних, що її проваджено в останніх тижнях, фактично закінчилася великою побідою для революціонерів. Ген. Франко давно хотів заманити червоні війська до отвертого бою в полі. І ось на це червоні злакомились. У висліді вони мають біля 12,000 убитих, крім того потерпіли великі втрати в зброї й амуніції.

БІЛЬБАО. — Внаслідок облоги революціонерів у місті повстав великий голод. Люди їдять псів і котів. Курка рівняється ціні пятьох долярів. Люди дістають харчеві порції, але такі малі, що конають з голоду.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918

Адр. з: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РОБІТНИЧА ПЕРЕМОГА

Запроектований сенатором Ваґнером і ухвалений конґресом „Краєвий закон про робітничі відношення" — вдержався. Отсе найвищий суд Злучених Держав видав кілька рішень, якими постановив, що згаданий закон є в межах конституції, а тимсамим буде практично застосований, що й дійсно сталося.

Це історична подія у змаганнях американського робітництва вибороти кращу долю шляхом орґанізації й робітничої солідарности. Це доказ, що як у конґресі так і в найвищім суді є вже розуміння потреби створення і з робітництва одного великого, зорганізованого тіла для оборони робітничих інтересів. А що згаданий вище закон це теж програма президента держави, то це значить, що тепер осягнено згоду щодо важного робітничого питання у всіх тих найвищих владах, на яких спирається сила і порядок держави. І важне тут особливо те, що керовні чинники приходять до того переконання, що ніщо інше, а тільки добре зрозумілий державний інтерес вимагає таких уступок робітництву, та що в інтересі демократії, на якій побудована Америка, треба визнати робітництво як таке за сторону, за контрагента, в такій самій мірі як і продуцентів. І ось тепер, згідно з рішенням найвищого суду Злучених Держав, в основнім промислі федеральний уряд матиме змогу годити як продуцентів так і робітників в безпартійний спосіб — при помочі Краєвої Ради Робітничих Відношень.

Річ ясна, що й ці рішення найвищого суду ще не виясняють цілковито цілої цеї проблеми. Ще й у найвищім суді можуть зайти наприклад ріжні інтерпретації щодо того, у якім випадку можна говорити про „міжстейтову торгівлю" і „міжстейтовий промисл". І саме посередництво федерального уряду у полагоджуванню спорів між робітництвом і продуцентами ще теж не вирішує справи дійсного поліпшення робітничої долі. Та всежтаки рішення найвищого суду треба вважати великим робітничим здобутком. Це згідно підкреслюють тепер провідники обидвох головних робітничих орґанізацій: Американської Федерації Праці й Комітету для Промислової Орґанізації. Бож тепер усунено у найбільших індустріях ті колоди, які ставлено робітництву з боку промисловців, коли робітництво домагалося юнійного признання і коли обєднувалося, щоб орґанізовано й колективно вести переговори в справі заробітної платні та інших умовин праці. Супроти цеї перемоги головні робітничі орґанізації надіються тепер поширити на великі розміри ряди орґанізованого робітництва, а тимсамим збільшити авторитет і силу робітників. Виходить, що ми стоїмо перед справжнім започаткуванням нового, себто змодернізованого соціяльного ладу. І сталося це спокійно і в рямках конституції.

Олександер Кошиць.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ЗВУКОВА ФІЛЬМА „НАТАЛКА ПОЛТАВКА"

("Avramenko Film Productions, Inc.")

Сценарій В. Авраменка й М. Ґана. Музика Шведова. Режісура Ґана. Дирекція: В. Авраменка.

(Докінчення)

Не можна також зрозуміти, чому автор зігнорував пісню Возного „Всякому городу нрав і права" (вірш фільософа Гр. Сковороди). А вона не тільки що чудово характеризує тип Возного, але є й для того часу характеристична як сатира на аморальність, продажність та здирство російського уряду. В часи Котляревського, коли „на всіх язиках все мовчало", ця пісня, з її лірницькою мельодією, була однаково популярна і в сальонах і на базарах, доказуючи, що і панство й селянство були одної й тоїж думки про деякі речі. Вона є чудовий зразок української сатиричної пісні.

Незрозуміло також, чому з автора два фінальні ансамблі чисто інтимного характеру й змісту („Зачинаймо веселитись", та „Де згода в сімействі") повернуто: першу — в якусь салдацьку бучну пісню, а другу — в марш. Ні та, ні друга своїм положенням в дії та й характером мельодії не дають до цього жадного приводу.

До досадних недоглядів треба віднести й співання дуету Лисенка „Коли розлучаються двоє" — трьома (нагадує російське: „Мчітся парочка втройом"), а цілком вже невибачним є допущення скандального номеру: „Єр-єрерцем, перцем, перцем"! Як видно, музичний режісер зіґнорував потрібні й відповідні інформації в музичній справі.

І всеж таки всі ці дефекти покриваються технічною досконалістю та мистецькою вартістю цілого твору, за що проф. Шведову належиться „цілковитий кредит".

На жаль не можна цього сказати про діріґента Фішберґа. Він не тільки не відчуває національного підкладу мельодій, а й тих вимог, які вони ставлять до виконання. Неправильними темпами він засушив багато живих моментів в музиці, позбавив їх барв та життя, не потрапив висвітлить ліричних красот, якими напоєні мельодії, та викресать вогню, який в них криється.

V.

Тепер треба знов зійти з музичного неба на брудну землю, де нашкодили й нагрішили наші панове сценаристи та режісери.

Про режісерію можна писать цілі шпальти на тему „аматорські вистави в Козолупівці", але досить тільки перелічить те, що було показано. Так, перше всього чогось висвітлено портрет Котляревського, тоді, як з більшим правом там повинні бути обличчя авторів фільми.

Після портрету показано чомусь і для чогось велику церковну ікону з такоюж великою **московською** лямпадою, мабуть, щоб нагадать глядачеві, що без Божої помочі годі буде до кінця досидіти. Далі зявляється чиясь дитина в колисці. Глядач ніяк не може зрозуміти, чию це дитину показано, Наталчину чи Котляревського? Або може це один з авторів сценарія, як був маленьким? Бо на думку про другого автора наводить нас далі якась родина, теж з дитиною. Та й фільмою це звязать ніяк не можна.

Ці всі картини (видно „для настрою") висвітлено під звуки якоїсь салдацької бучної пісні за лаштунками. Далі показано край убогого жидівського містечка під горою. По вулиці, як звичайно в містечку, бродить безпритульна домашня тварина — корови, гуси, кури й ще щось... а здалеку виглядає капличка (з „Вайтстон'Гу (Л. Ай.)!!) з **кацапською** цибулькою на даху. Тут уже чутно, як хор співає вірш Шевченка (чого?) „Реве та стогне Дніпр широкий" „на нуту" **російського** романсу "Не брані меня родная". Глядач теж не може збагнуть, при чім тут Дніпр широкий, коли дія провадиться на маленькій річці Ворсклі, яка не може ні стогнать, ні ревти, бо води в ній — жабі по коліна, а ширини — скочу, перескочу. Далі показано український краєвид (з Ню Джерзі!!), де біля лісу неймовірно швидко крутить крилами ляльковий вітряк, якого не можна бачить на Полтавщині, але можна знайти в кожному ляльковому шторі в Ню Йорку. Не буває на Полтавщині й такої огорожі, яку показано біля Терпелишиної хати. Та й сама хата у бідної Терпелихи не могла бути чудодійною: глянеш — собака не пролізе, а тут як почнуть з неї люди виходити, то йдуть наче з знаменитої „кари" Ллойд Гарольда, чи Чапліна, що й перелічить не можна. На весілліж у Наталки та хата розтягається уже аж так, що міститьв собі півтори сотні люда, та ще зостається доволі місця і для виступу Авраменкового „балету", а вікон стає аж шість! Це такеж чудо як і ота полтавська корчма з американськими стільцями, з шинкаркою в українськім убрані, та пляшками „Канада Драй" (Гофмана) на шинквасі, або ота американська бричка та панночка з парасолькою та в мережчатих штаньцях. А й бідна дівчина Наталка не носила, вибачте, корсету, черевичків „з пятої евені", та русявих кіс Марґарити" з опери Фавст (муз. Ш. Ґуно), а до того й роскішної сорочки зі знаменитою вишивкою (а в ті часи вишивки у селян були далеко бідніші). Не могли теж мати таких чудово вишитих сорочок ні бідний робітник Петро, ні бурлака-нетяга Микола. А вже не знати, що сказать про тих панночок з студії Авраменка, які хочуть нас запевнити, що вони сільські дівчата з Полтавщини і бавляться в полі граблями, одноманітно підіткнувши за пояс плахти, та забувши скинуть черевички „з семої евені"! (До речі: плахти ніколи не надівались до роботи, а тільки в свята). Не кажу вже про потрясаючі патріотизмом пояси на полтавських „бойсах" та „краги" на шнурованих черевиках, бо навіть статечного Виборного одягнуто в цю „спеціяльність дому Авраменко і Ко.". Щодо убрання Возного, то можна робить розшуки в усіх театральних та етнографічних альбомах всього світу і — буде даремно. Просто хочеться побачить живим того чоловіка, який потрапив видумати такий анекдотичний одяг для бідного артиста! З напису на фільмі виходилоб, що дія твориться тому сто років, а тут перед вами пан в сурдуті російського „Мірового насредніка" з недавніх, довоєнних часів, з ґудзиками, та нашивками, в картузі „кавалерійскава абразца" з кокардою, а до того ще й в „бакенбардах", коли в ті часи за **приписом закона** всі цивільні урядовці повинні бути голені! Про одяг же знаменитого паламаря годі балакать. Все це наче „паноптікум" з типами лялькового театру, де кожна фіґура потребує клясичного підпису: „Це лев, а не собака".

VI.

Загальне враження від фільми, коли поминуть скуку, досаду й сором, ось таке:

Відсутність освіченої керуючої руки дозволила зухвалим сценаристам та безграмотній режісурі знівечить чудовий артистичний кадр, і повернуть клясичний твір в маларассєйське „г а ц а д р а л а". Невже це робота тих „знавців літератури, театру, етнографії, музики та історії", яких заповідала фільма в своїх оголошеннях!? Коли фільма утворювалась не для темного слухача, ласого пореготать з чого можна й коли можна й неможна, не для чужинецької погорди до всього українського, не для російського злорадства над нашим головотяпством, але, як голосили реклямні обіцянки, „на звеличання нашого мистецтва, для репрезентації нашого імени перед чужинцями, для свята української культури", а крім цього ще й для освідомлення нашої молоді, яка не бачила краю, та повинна з фільми навчитись любови та пошанування до свого народу — то у всіх тих точках осягнуто тільки неґативне. Бо тут не видно ніякої культури, і мало мистецтва, а найбільше дикости, халтурної хахлатчини, темноти й безоглядної розперезаности. Репрезентація - ж перед чужинцями така, що американська преса, після зневажливих слів холодного осуду „Наталки", радить піти, щоб подивитись... на фільму „як розвивається ґусениця" (другу фільму, що її виставляли поруч!) А про молодь, то зайво балакать, бо не то, що не можна поважать та любить нарід з такими типами, а іноді краще не признаватись до нього. Всемуж українству зроблено медвежу прислугу. А головна досада, що це все набрехано, бо цього нема ні у Котляревського ні в дійсности! Приходиться сказать, що дійсно, коли в мистецтві є руки, що потраплять повернуть глину в живе тіло, а бруд в золото, то є й такі, що потраплять зробить навпаки. І все це тому, що зіґноровано закон природи: „вище власної голови не підскочиш". Як теж нарушено святу заповідь: „Знай швець своє шевство, а в кравецтво не мішайсь". Отже шкода й грошей і праці.

А всеж/таки... лід проломано, українську фільму зроблено! Тому треба віддати належне і **жертвенности громадянства**, що фінансувало справу. І енерґії п. Авраменка, що спонудила його до цього, а разом з тим, що він спромігня довести діло до кінця, без огляду на те — як.

Наприкінці треба сказати, що **все не писалось не зі зла**, а з щирого бажання попередить, щоб **на будуче не повторено таких же самих дефектів,** бо ходять слухи, що таж компанія хоче фільмувать „Запорожця за Дунаєм". Отже виникає небезпека подібного, нового погрому українського мистецтва. Бо може статися, що з барвистої, імпозантної фіґури Запорожця буде утворений ще один пяний ідіота, як це вже не раз робили на нюйорській сцені наші малороси. Та коли фільмова компанія віднесеться в будучому більш строго й вибагливо до своєї роботи, а головне — більш **серіозно**, тоді не потрібні будуть такі статті як отся моя й можна буде сподіватись, що буде осягнуте діло — дійсно велике й корисне для нашої нації. А цього тільки можна побажати від щирого серця. Отже, як співається в „Запорожці за Дунаєм":

„Дай же, Боже, добру путь!"

Beechhurst, L. I., 7. квітня 1937.

Б. П.

БАТЬКИ ТА ДІТИ

Я народився під знаком Риби. Тому я завсіди й над усе любив тишину та лище тому присвятився малярському званню. А всеж найкраще малюю — к о р о в и й тому мої образи понайбільше надаються до їдалень. М о ї противники кажуть, щоправда, що на мої образи треба дивитися менше як на твори мистецтва, а радше як на педаґоґічні предмети, та це лише їх погляд.

Мушу ще згадати, що я вдовець. Покинула мене також моя друга жінка тай так я став спокійно жити. І саме тому я направду злякався, як дістав листа від моєї донечки з Америки. Повідомляла мене, що приїде, щоби могла жити близько мене. Ця моя донечка була дитинкою мого першого кохання—мого першого подружжя. Колиж ми о б о є згодилися на розвід, її мама відїхала до Америки.

Питаєтеся, чому я згодився на розвід із моєю другою жінкою, яка була дійсно гарна?

Це дуже просте: через корови.

Вона раз забажала, щоби я її відмалював, а я вималював її серед левади. Позаду паслися корови. „Зовсім так, як усі його корови, сміялися м о ї приятелі. Це так розгнівало мою ж і н к у, що дійшло аж до розводу. Потім вона зазнайомилася з якимсь торговцем авт із Америки тай з ним туди виїхала і з моєю дочкою, яку дуже полюбила. Там і померла.

З донечкою листувався я л и ш е зрідка. Із фотоґрафії я бачив, що вона дуже гарна.

* * *

Коли вкінці моя дочка приїхала, пізнав я її відразу. Вона також пізнала мене. Впала в мої обійми, наче голубка, так, що я не міг промовити ні словечка.

— Щож — батечку? — спиталася, поцілувала мене та зараз узяла мене під руку, начеб ми щойно вчора бачилися.

— Ти н а п е в н о хочеш якнайбільше побачити ще сьогодні, — сказав я.—Як візьмемо зараз авто, можемо ще нині оглянути навіть якийсь музей.

— Ах — музей мене так дуже не цікавить! Колиж хочеш, батечку, бути такий добрий, то поведи мене до найближчої гостинниці, бо я страшно голодна.

Справді — була д у ж е голодна та як дуже хотіла пити! Зрештою — це й не д и в о т а: таж вона приїхала була із сухої Америки! Мене дивувало лише, як може бути така струнка при такому казковому апетиті.

Та вже найбільше дивувала мене її повна холоднокровність. Мені було ясно: по мамі унаслідила красу, по батькові вдачу. Переходила вулицями с п о к і й н а — наче хмариночка по літньому небі. Нічого в світі, здавалося мені, не могло вивести з рівноваги цю дівчину.

— Ради Бога, дитино, як ти могла переходити нюйорськими вулицями? — дивувався я.

— Ах, тату, це щось найзвичайніще. Попросту: в і з ь м у п о л і ц а я під р у к у та скажу: будьласка, переведіть мене на д р у г и й бік. То дуже просте — може ні?!

* * *

З приїздом моєї дочки з Америки геть перевернувся мій домашній порядок. Я вічно боявся, щоби не прийшло до непорозуміння між мною та д о ч к о ю і господинею, яка аж досі вдержувала в мене порядок. Одначе мій страх був з а й в и й. Дочка вміла все та впору виминути всякі неприємности.

На ніщо не нарікала. А чим займалася в вільних хвилинах, це було для мене тайною. Коли лише заглянув я до її кімнатки, з а с т а в я її як собі вигладжувала нігті або пудрувала носик.

Довго я думав, що її цікавлять лише ці дві речі та що навіть не уявляє собі, що то значить час. Та при нагоді зрозумів я, що одиноким мірилом часу для неї була „лише одна секунда".

Коли лише я щонебудь попросив у неї, все відповідала мені: „Зараз, тату, лише секундочку!" Ті секунди часто перемінювались у вічність. Були це майже космічні секунди.

* * *

Можете уявити собі, як я одного дня зчудувався, коли спиталася мене, чи може завести у нас анґлійський час для обіду. Я поправді не мав нічого проти того, лише рад був знати, відкіля взялося в неї таке бажання.

— Ах, тату, з м е р з і л о мені дотеперішнє життя без якогонебудь заняття, тому я знайшла собі місце в банку.

А був то справді великий банк.

Тому я в душі питався, чи вдача моєї дочки підхожа до такої праці. Тому я одного дня спитався її, щоби мені пояснила, що поправді робить у банку.

— А л е ж, тату, що я в банку могла би робити? Рахую і перераховую — цеж ясне.

— Що — ти зраховуєш ті безконечні ряди чисел?

— Не рахую лише, але й віднимаю, ділю, множу . . .

Я ніяк не міг того зрозуміти. Її голівка була справжньою загадкою. Заки заложить на голову капелюх, треба їй стільки часу, що я все боюся, що тимчасом на дворі зміниться погода. А тимчасом вона впевняє, що вміє та знає все дуже добре та що множить і великі цифри. Щож, як тут думати!

Та тепер іще мушу вам сказати, що сталося у нас останньої неділі: я сказав дочці, щоби пішла зі мною на прогульку.

— Зараз! — сказала — ще лише секунду. А може ще тобі покажу щось гарне.

Я подивився. Рахувала насамперед свої сорочки. Колиж їх уперше перерахувала, повертіла головою. З її уст я пізнав, що все рахувала до одинацять. Нараз задзвонив дзвінок. Служниця принесла візитівку.

— Ага — Артур! Дуже добре! Чудово!

— Що це за Артур?

— Пст, татку, ще одну секундочку!

І вже знову стала рахувати. Вкінці знайшла, чого шукала: знайшла дванацяту сорочку, та вона була така маленька, що я вже й не дивувався, що не могла знайти її відразу.

Яу мусів сказати їй—Ти направду, цікава, дитино! Щоби зрахувати десять сорочок, на це треба тобі чверть години часу. Тож як можеш дати собі раду з тими безконечними рядами чисел у банку своєю голівкою?

— Алеж, тату, таж того не роблю головою, лише машиною! . . .

Я занімів. Колиж я в сусідній кімнаті почув нервові кроки, пригадав я собі, що наш гість буде вже таки добре нетерпеливий. Я сказав їй це.

— Що, Артур нетерпеливий? Нема й мови! Як ви могли щось таке про нього подумати?

— Чи скажеш мені вже вкінці, хто цей Артур?

— Артур то один пан . . . Та ще секундочку!

Потім стала причісувати своє золотаве волосся, опісля припудровувати носик.

— Тату, коли не помиляюся, Артур буде дуже тішитися, коли його з вами зазнайомлю.

— Дуже гарно, лише я вже раз хотів би знати, хто це той твій Артур!

— Ах — Артур? — відповіла голосом, начеб сама того не була певна, хто це поправді той Артур. Нараз запримітила, що моя краватка якось не в порядку. Зараз підбігла, щоби мені її поправити. Потім мене обчистила щіткою, причесала мені волосся, станула на три кроки від мене, щоби краще бачити мене, та сказала:

— Тепер виглядаєте н а п р а в д у десять літ молодші! Артур дійсно буде гордий з вас! Він усе говорив, що хотів би, щоби його тесть був молодий та гарний!

— Що? То Артур твій...

— Таж самособою, тату! — і поцілувала мене над носом. — Чогож би я інакше нині так спішилася? Таж з Артуром я вчора заручилася.

(Із білгородської „Політики" переклав М. Н.).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Ню Йорк, Н. Й. — Відозву до односельчан з Голиня, повіт Калуш, підписав Михайло Баґрановський, 608 E. 16th St., New York, N. Y.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

СЛАВНІ БЛИНЦІ.

Як доносить „Ню Йорк Ворлд-Телеґрем", директорка дівочої школи „Мейфер Менекин Академі", подаючи дівчатам поради, як дістати гарну фіґуру і її вдержувати, радить їм не ходити на „соду", а засте їсти „чіз блинцес".

Що це таке „чіз блинцес"? Це українська страва „налисники", що в деяких околицях України називаються теж „млинці" або „блинці". Цю останню назву москалі присвоїли собі й назвали налисники „бліни" або „блінчікі", а жиди це перекрутили по свому на „блинцес".

Отже пішли налисники за борцем: український борщ став в американців московською національною стравою, а налисники — жидівською.

НА КОГО НАРІКАТИ?

Могло би здаватися, що тут москалі забрали для себе в невинних українців борщ, а жиди налисники.

Одначе чи лишень чужі винуваті? Чи не причинилися й ми трохи до цього?

Як кілька літ тому одна українська жінка подала була в „Свободі" поучення, як робити одну українську страву, треба було чути, з якою погордою про це інші жінки говорили. Що вона таке наплела? Та чи ми цього не знаємо? На що це кому здалося? Хіба це так робиться? Може в турків так робиться, але не в наших людей. Малощо не кожда ґаздиня виступала з нападом, начеб тамта своїм виступком сказала, що інші цього не вміють.

Як ми самі не маємо пошанування для власного виробу й до власної думки, то як можемо дістати його від інших народів? Як наші жінки не вміють виступити з своїм перед своїми, то як зможемо виступити з тим перед світом та сказати з самопошаною, що це ми придумали? Як зможемо ми виступати з своїми стравами перед чужими й боронити свого, коли серед нас панує така зависть, що в ніхто сил не стає боротися проти зависти?

ЩО РОБИТИ З КРИТИКАМИ?

Джордж Китредж, спенсіонований професор анґлійської мови в Гарвардськім університеті, промовляючи оноді до студентів колеґії Велзлі, вибрав собі тему: „Шейкспір і його критики". Говорив про те, що багато критиків вважає нині непорадним давати молоді читати Шейкспіра, найбільшого анґлійського поета. Він хотів дати відповідь на питання: Що нам робити з такими критиками?

Що нам робити з критиками? Це питання, що нині певно обходить неодного українця. Кажуть одні, що треба критикам заткати рот. Інші, що їх треба вистріляти, бо заткати рота не вдасться. Інші кажуть, що вистарчить їх набити: вони поправляться.

Проф Китредж каже: Що робити з критиками? Дуже просто: критикувати критиків.

„ДИТИНА З УКРАЇНИ".

З Голивуду приходить вістка, що Анна Стен, котру Кайл Крейтон свого часу назвав кид фром Юкрейн", має незадового грати як зірка в фільмі підприємства „Ґренд Нешенел Пиктюрс" під заголовком „Ґорджес" (Величава).

Подаючи цю вістку, Вилієм Бовнел, фільмовий критик „Ню Йорк Ворлд-Телеґраму", каже, що історія Анни Стен це „примір кепського заряду, типічного для Голивуду". Її спровадив до Америки в 1932-гім році Семюел Ґолдвин, як вона добула собі славу в німецькій до-гітлерівській фільмовій індустрії. Її зараз піддано під звичайну дозу штучного фабрикованого блеску Голивуду, котрого найуспішнішим прикладом є Марія Дітріх. Анна Стен показалася й темпераментом і красою непідходячого для цього процесу прикрашування.

Каже Бовнел, що продуцент мав немало клопотів через ці зусилля зробити Анну Стен „Голивуд кюті", але з цього він нічого не дістав кромі болів голови. Бовнел сподівається, що аж тепер Анні Стен позволять лишитися тим, чим вона є.

Як воно буде, не знаємо, але ми вже нині бачимо з того, якою трудною є справа підбору ролі для актора й акторки та підбір актора чи акторки для ролі. Коли жінці, що має безсумнівну певну красу, неможливо грати ролю штучної красуні з Голивуду, то чи можливо заграти 50-літній жінці дочку іншої жінки, що молодша від неї?

БУЗЬОК ПЕРЕМОЖЦЕМ.

Телеґрафує „Ассосіейтед Прес" з міста Трой, Н. Й., про перемогу бузька над снігом. Ні, бузьків у тій околиці нема; ані як там лежать сніги, ані як там снігів нема. Просто один місцевий голяр узявся везти свою жінку до шпиталю на роди. По дорозі прийшлося йому ставати що кілька кроків та відсувати сніг. Не зважаючи на ці перешкоди, він таки добився до шпиталю на час. Себто перед родами.

Отже бузьок являється діевою особою в новинці тому, бо, як звісно, бузьки діти носять. Як звісно для „Ассосіейтид Прес", бо деякі діти нині в це сумніваються.

КЛОПОТИ АВТОРА.

„Анґлійська мова в цій книжці є повна сумнівних подробиць", признається автор одної американської книжки в передмові. „Як я тут сиджу над коректою, я бачу на кождій стороні питання перепинання, силябізації, вислову, складні, до котрих міг би причепитися якийсь ворожий або злідливий читач або критик".

Ов, скажете, а це що за неграмотна людина взялася писати книжки для американців, не знаючи добре ні перепинання, ні силябізації, ні вислову, ні складні?

Цею „неграмотною людиною" є Дженет Ренкин Ейкен, професорка анґлійської мови в Колюмбійськім університеті, а цею книжкою є „ґраматика здорового розуму". Бачите, людині, що про перепинання, силябізацію, підбір відповідних слів і складню нічого не знає, видається, що або вона сама всі правила про ці справи знає, або хтось інший повинен знати. Професорка анґлійської мови знає, що це дуже трудно, або й зовсім неможливо.

ЩЕ ОДИН ІҐНОРАНТ.

Едмонд Вилсон, один з літературних редакторів тижневика „Ню Републик", пише про книжку „Ді Американ Ленґведжі" відомого американського письменника Г. Л. Менкена, що як Менкен видав перше видання цеї книжки 17 літ тому, то американцям здавалося, що вони знають правила „правильної американської мови".

Нині, при виданню другого видання, американці вже не мають певні ґраматики будучини.

Повторилося з цілим народом те, що повторяється з кожною людиною: як вона щойно навчилася читати, то певна, що вже почала всі розуми поїдати. Як почитає так літ трицять, то переконається, що до того, щоб усі розуми поїсти, ще треба літ триста.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Послухаймо в університеті відчиту про Франка.

Старше громадянство повинно гордитися тим, що вже підховало таку молодь, що продовжує нашу народню роботу в Америці й старається про те, щоб про українську літературу і культуру говорили і писали — теж і визначні американці. Заходом „Українського Університетського Товариства", що обєднує нашу університетську молодь у Ню Йорку, буде влаштований у Колюмбійськім університеті виклад про Івана Франка. Викладатиме професор Кларенс А. Менінґ, відомий знавець української літератури, перекладач Шевченкових „Гайдамаків", цей, що недавно написав гарну промову до книжки про Шевченка, виданої анґлійською мовою заходом Обєднання. Треба надіятися, що як старше громадянство так і молодь прийдуть на цей відчит, а це буде перший відчит про Франка, даний американським ученим. Своєю присутністю віддячимося професорові Менінґові за його щиру працю на полі поширення українознавства. Виклад відбудеться в пятницю, дня 16. квітня ц. р., в салі Колюмбійського університету „Casa Italiana", про що докладніше подано в оголошенню.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 18. квітня, в годині 1-шій пополудні, в Українській Хаті, 2240 Ґрейлінґ ул. Просимо всіх членів прийти на ті збори, бо уряд і контроля мають здати звіт за 3 місяці і також є важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівняти свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Прихітко, предс.; Н. Триш, рек. секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СІМПСОН, ПА. Бр. св. Василія, від. 43, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться 18-го квітня, в домі Григорія Коваля, 62 Овіґо вул. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівняти довг. Також просимо замовити пропамятну книгу, котру повинен мати кожний член, бо вона є дуже інтересна. Її можна буде оглянути на зборах. Просимо родичів вписати свої діти до У. Н. Союзу, до своєї рідної орґанізації. В У. Н. Союзі не є так дорого, як вороги представляють. Просимо привести нових членів, котрих радо впишемо, а ви дістанете за це нагороду. — Анна Городиська, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 16. квітня, в годині 7-мій ввечір. Просимо всіх членів прийти на ті збори. — В. Ярема, предс.; М. Дубас, кас.; Д. Семинюк, секр.

СЛИКВІЛ, ПА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 126, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. квітня, точно в годині 2-гій пополудні, в церковній гали. Повинністю кожного члена і члениці є бути приявним на зборах, бо маємо важні справи до полагодження. Просимо довгуючих членів і члениць виповнити свій довг, бо в потивнім разі поступимо з ними згідно зо статутом. — Ів. Пендлишак, предс.; Гр. Дидів, секр.-кас.

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

25.

Братство св. Арх. Михаїла, від. 140 У. Н. Союзу в Йонґставн, О., ухвалило на своїх місячних зборах, які відбулися 21. березня б. р., такі точки, які даємо під розвагу делеґатам на конвенцію:

1) Треба обєднати всі українські запомогові орґанізації в один Український Народній Союз. Знаємо добре, що це тяжка справа до здійснення. А тяжка тому, що у проводі ріжних орґанізацій є люди ріжних політичних і релігійних переконань. Та тут треба взяти під увагу, що наші орґанізації не є політичні, але більш бизнесові. І тому треба доконче знайти спосіб, щоб повстав один У. Н. Союз в Америці.

2) Дати календар членам даром. В нім давати загальні інформації про У. Н. Союз, про його маєтковий стан, про те, чому нам до нього належати, як теж містити в нім поучення, як приєднувати нових членів, особливо молодь. Календар видавати так, щоб був добрий на два-три роки, тоді вийде його видання дешевше. В календарі повинні бути оголошення ріжних українських бизнесів по ріжних місцевостях. І ці оголошення повинніб оплатити кошти видання.

3) Дивіденди, які признаються членам, не виплачувати в формі заплати за місячні вкладки. Дати членам вільну руку: взяти дивіденду готівкою, залишити в касі, або поступити з нею так, як їм подобається.

4) Фонд народній задержати. Більшість членів відчуває, що такого фонду треба та що він є корисний. Миж тим фондом ратуємо наших братів у старім краю. Їх там арештують, карають тюрмами, шибеницями, а ми малиб жаліти кілька центів допомоги тим, що наставляють свої груди у боротьбі за визволення нашого народу? Тут таки лекше на цент ніж у краю. Хто є проти такої допомоги і такого видатку, той не повинен бути в У. Н. Союзі. Він не розуміє і не відчуває духа нашої орґанізації. Хто є проти такого фонду, цей є явно проти піддержки боротьби за наше національне визволення. Ми повинні цей фонд ще збільшити і настягати на те, щоб він був запроваджений у всіх орґанізаціях, які носять українську назву.

5) Звіти з конвенції і річних засідань друкувати вцілості, бо вони є важні для кожного члена.

6) Сиротинець, побудований тільки для членів У. Н. Союзу, був би некорисний. Такий Сиротинець повинен бути загально - українським. Та тут не треба та дуже турбуватися сиротами, бо ними опікується держава. Тут волочаться по вулиці й пропадають для нас головно діти таких родичів, що живуть, а не мають української свідомости й українського патріотизму. Тому краще вжити ті ґроші, що малиб іти на Сиротинець, на Українську Національну Школу в Америці, щоб з такої школи могли вийти з тут родженої молоді наші нові провідники. Захист для старців теж не потрібний. Держава ухвалила вже пенсію на старість.

7) Давати позички на Народні Доми тим відділам по місцевостях, які обєднані, а не одиницям.

8) Відділових секретарів оплачувати з головної каси У. Н. Союзу.

9) В місцевостях, де старі політикарі не допускюать до обєднання всіх місцевих відділів в один, обєднувати хоч молодь в однім відділі.

10) Бажаємо головним урядникам і делеґатам якнайкращих успіхів в нарадах — для добра членів і всього українського народу.

Степан Роган, предсідник; **Василь Терлецький**, секретар; **Михайло Коґут**, касієр; **Іван Кравець**, делеґат.

26.

Відділ 280 У. Н. Союзу в Скрентон, Па., ухвалив на зборах з дня 14. березня б. р. отсі конвенційні проєкти, які поручив делеґатові підтримувати:

1) Зробити подекшу членам і знизити процент з затягнених на ґрамоти позичок з 6 на 4%.

2) Давати стипендії на укінчення студій тим учням, котрі є членами У. Н. Союзу і котрі потребують такої помочі. На це пропонуємо створити окремий фонд і взяти два центи з фонду народнього, а той фонд знести. І також один цент з фонду конвенційного і з тих трьох центів створити стипендійний фонд.

3) Домагаємося, щоб орган У. Н. Союзу, „Свобода", видавано дійсно чисто в демократичнім дусі і його напрямку, а не, як до цього часу, як редакторам подобається.

4) Щоб делеґати старалися вирішити справу злуки всіх запомогових українських орґанізацій в одну сильну орґанізацію.

5) Щоб делеґати порушили справу Сиротинця, щоби було раз рішення.

6) Пропонуємо змінити параґраф 10 статуту, де говориться, що делеґатом і заступником є вибраний той, хто дістає більшість голосів. Ухвалити, що той дістає вибраний делеґатом чи заступником, хто дістає абсолютну більшість голосів, а тоді буде менше нарікань і протестів. А так, як є тепер, то можна ріжно розуміти. Наприклад: на зборах є 35 членів і є три кандидати. Один дістав 13 голосів, другий 11 і третій 11. Той, що дістав 13 голосів, каже, що він є повноправно вибраний, бо дістав більше голосів. З того повстає заколот, бо 22 голоси не годяться, щоб 13 рішали, і говорять, що вони є більшість.

Бажаємо делеґатам якнайліпшого успіху, щоб радили щиро й розумно, а всякі особисті порахунки щоби були на конвенції залишені на боці.

Онуфрій Запоточний, предсідник і делеґат; **Стефан Петращук**, касієр; **Роман Рубльовський**, секретар.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, повідомляе всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. квітня, в годині 12-тій вполудне, де звичайно. Обовязково всі члени повинні прийти на ці збори, бо маемо виробити і ухвалити конвенційні проекти, як теж маемо інші важні справи до вирішення. Довгуючі члени повинні тепер сплатити свої залеглости, бо котрий член не вирівнае свого довгу, буде суспендований. — Секретар.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляе всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. квітня, в годині 2-гій пополудні, в гали де звичайно. Приявність кожного члена е конечна, бо маемо важні справи до вирішення. Довгуючих членів напоминаемо, щоб прийшли і вирівняли свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Братська каса більше за нікого не буде висилати вкладок до головної управи. Пригадуемо всім тим членам, котрі мають діти, щоб вписували до У. Н. Союзу. Також приведіть нових членів, бо будемо принимати без вступного. Не приявний на зборах член підлягае карі згідно зо статутом. — А. Іванів, секр.

ПОСМЕРТНА ОПОВІСТКА.

Дня 9-го квітня помер у 46 році життя ІВАН ПИВЕНСЬКІ, член Бр. св. Петра й Павла, в. 82 У. Н. С. в Ню Александрія, Па.

Покійний був римо-католик, був касіером 12 літ. До У. Н. Союзу вступив 1923 р. Покійний лишив жінку і пятеро дітей. Похорон відбувся дня 12. квітня.

В. Й. П.

Теодор Шиляк, секр.

УКРАЇНСЬКІ ДРЕСМЕКЕРИ!

Вже приходить час, щоби вас збудити зі сну, щоби ми не були ще й в Америці попихачами інших націй, котрі перебрали велику силу в кравецькій юнії, правда, що українських кравців мале число, але їх есть як оперейтери-пресери і фінішери, чи хочуть, чи ні, то мусять належати до юнії і платять великі податки, чи роблять чи ні, тай в заміну зі сторони урядників юнійних терплять кривду і не узгляднюють ніякої жалоби. Тому всі славянські робітники, як українські, польські і російські зорганізували відділ в Ню Йорку і домагаються від юнії, щоби нам позволено вибирати наших представників до юнії, як льокалів так і Joint Board, а також нам повинні оплачувати наші розходи і приняти і дати канцелярію для організатора.

В тій справі скликаемо МАСОВЕ ВІЧЕ в пятницю, 16. квітня (April) 1937, в год. 7:30 ввечір, в Arlington Hall, 19-23 St. Marks Place, New York. (огол.)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:
Гожаньскі, Звежаньский, Ровіньский, Биков.

Бодай він . . .

— Ну, як там було в театрі?

— Суфлер чудовий. Чути його навіть в останніх кінцях.

ТАРЗАН І БОГИНЯ МАЇВ.

(2)

Постоявши хвилю, людські покручі почали зближатися до летунів. Ситуація була жахлива. Дарно, який мав звичку в найкритичніших моментах усміхатися, промовив: „В тій ситуації тільки Тарзан зумів би собі порадити". А далі він крикнув: „Бурщар, чому ти не утікаеш? Чому остаешся тут? Утікай чимскорше, від тих обридливих оказів".

„А тебе лишити самого ось тут?" — запитав Бурщар. „Ні, ніколи". Але Дарно настоював на своїм: „Коли ти також попадеш в їх руки, це справи не поліпшить. Утікай і старайся принести мені якусь поміч". Дарно зітхнув. Його дуже боліла нога. „Лиш Тарзан міг би мене врятувати з рук оцих гидких істот. Іди й приведи сюди його. Він напевно прийде".

Бурщар бачив, що його приятель мае повну рацію. Як би це йшло тільки про нього самого, то він ніколи не був би покинув свого товариша. Алеж це йшло також про життя товариша, якому він, будучи на волі, міг принести поміч. Тому він зірвався і подався до втечі, вминаючи камінні статуї, що представляли старих маянських божків.

Ці божки своею формою були такіж огидні, як ці потвори, що підступали до них зі зловіщими намірами. Бурщар біг з цілої сили, але в поспіху, як це звичайно буває, зачепився за камінь і цілий повалився на землю. В хвилі, коли він підносився, побачив перед собою другу групу цих потворів, що з піднятими дручками загородили йому дорогу.